

ОБЛІК У ФОРМУВАННІ РЕЛЕВАНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Трансформація соціально-економічних відносин в Україні, що відбувається в умовах подолання фінансово-економічної кризи, вимагає підвищення ефективності всіх ланок господарювання, особливе місце серед яких належить торгівлі. Торгівля істотно впливає на структуру виробництва, імпорту, сприяє формуванню раціональних логістичних ланцюгів і є важливим індикатором соціально-економічного розвитку суспільства. Частка торгівлі у формуванні ВВП у 2016 р. становила 15,5 %, що на 4,2 % більше порівняно з 2010 р. (11,3 %).

Розвиток торговельного підприємництва в Україні характеризується високим рівнем нестабільності та невизначеності зовнішнього середовища, посиленням впливу його чинників на господарську діяльність підприємств торгівлі. З огляду на це, актуалізується проблема конкурентного підприємництва на інноваційних засадах, що потребує ефективного інформаційного забезпечення менеджменту підприємств торгівлі. Особливо актуальним це питання постало в період світової фінансової нестабільності, коли, починаючи з кінця 2008 р., значно знизився рівень фінансової стійкості суб'єктів підприємництва України. За прогнозом експертних висновків аналітиків, економіка України в 2017 році продовжить тенденцію відновлення після позитивного перелому в 2016 році, що призвело до зростання валового внутрішнього продукту на близько 1,5%. Провідні українські економісти очікують, що в поточному році зростання ВВП може прискоритися до 2,1%, промислове виробництво зросте на 2,5%, а інфляція сповільниться до 10% з 12-13% в 2016 році [1].

Подальший розвиток ринкових відносин економіки України пов'язаний з посиленням тенденцій впровадження інноваційних систем менеджменту, їх орієнтацією на стійкість ділової активності підприємств торгівлі. Водночас, інноваційні підходи до управління, виникнення нових форм господарських взаємовідносин, постійно зростаючі інформаційні потреби менеджерів підприємств, підвищення рівня соціалізації та інтелектуалізації суспільства вимагають нових підходів до управлінського обліку як системи інформаційного забезпечення менеджменту суб'єктів господарювання.

Багатовимірний і багатоцільовий характер управлінської інформації обумовлює різноманіття функціональних систем управлінського обліку, підвищуючи науковий інтерес до їх дослідження. Однією з таких контрольно-інформаційних систем управлінського обліку є бюджетування, що займає центральне місце серед інструментів системи управлінського обліку та спрямоване на підвищення ефективності роботи підприємства. Функціональна значущість бюджетування в управлінському обліку виявляється у встановленні цільових орієнтирів фінансової ефективності і рентабельності, збереженні та примноженні активів компанії, поліпшенні її інвестиційної привабливості.

В ієрархії завдань управління можна виділити кілька рівнів, які відрізняються, в першу чергу, ступенем невизначеності і ризиків. Невизначеність несе в собі як нові небезпеки, так і нові можливості. Для ефективного управління менеджери

повинні вміти використовувати на кожному з рівнів відповідні інструменти і підходи, а так само «з'єднувати» їх між собою.

Стратегічно орієнтоване бюджетне є одним з таких інструментів для пошуку консенсусу між стратегічними цілями компанії та оперативними можливостями. На рівні стратегічного управління необхідно використовувати «агреговані моделі верхнього рівня», що дозволяють математично описати стратегічні цілі та знайти баланс між темпами зростання, рентабельності та фінансової стійкості компанії, що задовольняють критеріям акціонерів.

Потім, вже на рівні середньострокового управління, дані, отримані в моделі верхнього рівня, можна використовувати як базу (цільові показники) для розподілу ресурсів та делегування повноважень на раціональній основі, тобто, для формування та контролю виконання детальних річних бюджетів, прийнятих виконавцями. Вирішення таких задач здійснюється в спеціалізованих системах класу Business Performance Management (BPM), об'єднуючи роботу всіх учасників бюджетного процесу в єдиному інформаційному середовищі.

Зазначене доводить необхідність розробки інструментарію для визначення та збалансування макро-параметрів інтегрованого бюджету, по-перше, з можливістю змодельовати планові показники на кілька років; по-друге, такого, що відповідає стратегічним цілям компанії і дозволяє знайти баланс між ефективністю (поточною та майбутньою прибутковістю) та стійкістю (як короткострокової, так і довгострокової).

Важливим фактором, що впливає на становлення сучасних систем управлінського обліку, є також відмова від розгляду прибутку як основної мети діяльності фірми і перехід до багатоцільової індивідуальної функції розвитку. Це викликано глобалізацією соціальних наук і поширення їх впливу на економічні дослідження. На розвиток управлінського обліку починають впливати соціологія, психологія, теорія ігор, теорія конфлікту, політологія. У теорії обліку з'являються нові парадигми: соціологічна, біхевіористична, психологічна, інформаційна.

Отже, докорінна зміна як зовнішніх, так і внутрішніх умов господарювання вітчизняних підприємств, що відбулася, визначила стиль та методи управління. Такі процеси вплинули і на методологію управлінського обліку, що є важливим інформаційним джерелом управління підприємством.

Список використаної літератури:

1. Обуховська К. Економіка України - 2017: більше зростання і менше інфляції / К. Обуховська . - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/392088/ekonomika-ukrayiny-2017-bilshhe-zrostannya-i-menshe-inflyatsiyi>.